

5.4.1 Personalul de îngrijire joacă un rol esențial în ansamblul procesului care vizează sporirea bunăstării persoanelor, inclusiv în cadrul AAD. De asemenea, este necesară schimbarea paradigmei, nu numai la nivelul organizațiilor, ci și al personalului de îngrijire, astfel încât să se asigure că persoana care se află în contact direct cu beneficiarii AAD nu numai că stăpânește această tehnologie, ci este și convinsă de utilitatea acesteia, fiind astfel capabilă să transmită mai departe beneficiarului încredere în avantajele acestor instrumente în ceea ce privește îmbunătățirea calității vieții.

5.4.2 CESE consideră, de asemenea, că sistemul de sănătate ar trebui să facă obiectul unei examinări detaliate, pentru a exista certitudinea nu numai că pe plan organizațional sunt create condițiile pentru aplicarea AAD, dar și că organizațiile de sănătate și de asistență socială sunt în măsură să gestioneze îngrijirea unui număr mai mare de persoane la domiciliu.

5.4.3 În plus, prin adoptarea AAD, devine cu atât mai importantă îmbunătățirea colaborării și coordonării dintre organizațiile de sănătate și asistență socială. Și aici, tehnologia poate reprezenta un instrument de îmbunătățirea a acestora, dar factorul cel mai important este existența unei stări de spirit centrate pe necesitatea și voința de a colabora.

5.5 Se prevede că sistemul AAD va fi complex; în consecință, interoperabilitatea ar trebui să fie unul dintre obiectivele-cheie ale acestui program. Inovația și tehnologia ar trebui utilizate pe scară largă și ar trebui să fie adaptate în funcție de utilizator, integrate și proactive.

5.6 CESE consideră că Comisia ar trebui să adopte și o abordare integrată cu privire la AAD și politici precum învățarea pe tot parcursul vieții. De fapt, formarea în cadrul acestor politici, în special, ar trebui avută în vedere și de către părțile interesate în programele AAD, întrucât formarea esențială pentru succesul acestei tehnologii.

Bruxelles, 29 mai 2008.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Dimitris DIMITRIADIS

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind accesul la activitățile de asigurare directă și de reasigurare și exercitarea acestora — SOLVABILITATE II

COM(2007) 361 final — 2007/0143 (COD)

(2008/C 224/03)

La 31 octombrie 2007, în conformitate cu articolul 47 alineatul (2) și articolul 251 din Tratatul de instituire a Comunității Europene, Consiliul a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind accesul la activitățile de asigurare directă și de reasigurare și exercitarea acestora — SOLVABILITATE II ()*.

Secțiunea pentru piața unică, producție și consum, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 6 mai 2008. Raportor: dl Robyns de Schneidauer.

În cea de a 445-a sesiune plenară, care a avut loc la 28 și 29 mai 2008 (ședința din 29 mai), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 67 voturi pentru, 0 voturi împotriva și 1 abținere.

1. Recomandări

1.1 CESE salută faptul că Comisia a reformat în ordine numeroasele directive complexe într-un singur document clar, ținând cont de regulile de elaborare a părților reformate ale lucrării. Deoarece cadrul legislativ al UE nu ar trebui să se axeze doar pe politica prudențială, care privește rolul jucat de capital în furnizarea serviciilor de asigurare care sunt importante pentru

întreprinderile și cetățenii Europei în multe alte privințe, CESE își rezervă dreptul de a-și exprima în timp util opiniile cu privire la noile aspecte ale relației dintre consumatori și (re)asigurători, în special în cadrul inițiativelor recente ale Comisiei privind serviciile financiare cu amănuntul.

(*) Propunerea a fost ulterior modificată, devenind COM(2008) 119 final. În prezentul aviz, numerotarea articolelor se referă la această ultimă versiune a propunerii de directivă.

CESE invită Comisia să continue armonizarea aspectelor juridice ale raportului dintre titularul unei polițe de asigurare și

asigurător, astfel cum este în prezent examinată în cadrul lucrărilor privind „Cadru de referință comun” (CRC), sub conducerea DG Sanco.

1.2 CESE sprijină în linii mari Directiva-cadru Solvabilitate II a Comisiei și salută consultările ample care au precedat-o. Demersul Comisiei s-a conformat principiilor de îmbunătățire a legislației pe care aceasta și le-a stabilit. Cu toate acestea, consultările cu privire la astfel de reforme ar trebui să acorde atenția cuvenită opiniilor lucrătorilor și consumatorilor, care au un interes evident în ceea ce privește rezultatul acestor proceduri. CESE invită Comisia să creeze forumuri adecvate, cum este, de exemplu, FINUSE, pentru ca aceste consultări să poată avea loc.

1.3 CESE salută adoptarea unei abordări economice bazate pe gradul de risc, pentru a determina capitalul de solvabilitate necesar al societăților de asigurări și a unei abordări bazate pe rezultatele financiare totale, pe o analiză completă a activelor și pasivelor, în vederea unei corecte evaluări a situației financiare. Aceasta urmărește reflectarea corectă a expunerilor la risc efective subiacente și a instrumentelor de diminuare a gradului de risc al întreprinderilor. Această abordare, pe lângă faptul că este corectă din punct de vedere economic, are avantajul de a evita orice posibilitate de arbitraj de reglementare și, în același timp, de a garanta același nivel adecvat de protecție tuturor titularilor de polițe de asigurare de pe teritoriul Europei, indiferent de statutul lor juridic, de mărimea sau de amplasarea întreprinderii.

1.4 CESE salută introducerea abordării bazate pe cei trei piloni în domeniul supravegherii prudențiale, ceea ce este în conformitate cu cerințele Basel II privind capitalul astfel cum au fost introduse în sectorul bancar, recunoscând, în același timp, particularitățile sectorului asigurărilor. CESE dorește să sublinieze importanța adăugării procesului de control prudențial și a cerințelor referitoare la calitate (Pilonul II), precum și introducerea principiilor de reglementare a rapoartelor de control și a informațiilor destinate publicului (Pilonul III) pe lângă definirea cerințelor cantitative referitoare la capital pe baza gradului de risc, pentru adecvarea supravegherii prudențiale a societăților de asigurări.

1.5 CESE salută introducerea unui sistem de solvabilitate bazat pe două cerințe referitoare la capital, Cerința privind solvabilitatea capitalului (CSC) și Cerința privind capitalul minim (CCM), fiecare dintre acestea având un scop diferit. CSC ar trebui să reflecte un nivel-țintă al capitalului pe care o entitate trebuie să urmărească a-l atinge în condiții normale de operare, în timp ce CCM ar trebui să reflecte un nivel al capitalului sub al cărui prag ar trebui declanșate acțiuni de supraveghere de ultimă instanță. CESE ar aprecia introducerea regulamentului Nivel II pentru aducerea de clarificări suplimentare cu privire la condițiile care reglementează calcularea simplificată a CSC (articolul 108), precum și la circumstanțele care ar genera o cerere de capital de solvabilitate suplimentar.

1.6 În opinia CESE, calculările CSC și CCM ar trebui strâns aliniate și, prin urmare, ambele ar trebui să se bazeze pe o abordare sensibilă la gradul de risc, pentru a permite punerea în aplicare adecvată a unei serii extinse de intervenții de supraveghere

care să asigure că atât societatea de asigurare în cauză, cât și autoritatea de supraveghere au timp suficient pentru a adopta măsurile adecvate de soluționare a situației după încălcarea CSC.

1.7 CESE salută principiul proporționalității inclus în propunerea de directivă, care ar permite ca Solvabilitate II să poată fi aplicată tuturor întreprinderilor. CESE ar aprecia introducerea regulamentului Nivel II pentru a aduce o clarificare suplimentară asupra acestui principiu general al proporționalității [articolul 28 alineatul (3)], astfel ca adecvarea cerințelor și, dacă este cazul, măsurile corective să poată fi interpretate cu mai multă siguranță; acest lucru nu ar trebui însă să conducă la o anchilozare a reglementării. CESE recomandă ca acest principiu să fie aplicat efectiv și consecvent pe teritoriul Europei, cu măsuri eficiente de apel pe cale administrativă sau, dacă este cazul, în instanță, pentru garantarea acestuia.

1.8 CESE recomandă insistent Comisiei să mențină diversitatea pieței de asigurări prin luarea în considerare a rolului asigurătorilor mici și mijlocii, precum și al societăților mutuale și al cooperativelor de asigurări. Deoarece multe dintre aceste societăți operează pe piețe de nișă, CESE consideră de o mare importanță acceptarea unei anumite flexibilități în ceea ce privește abordarea standard pentru recunoașterea, de exemplu, a utilizării de date adecvate, mai relevante, de metodologii general acceptate, fără a afecta, totuși, funcționarea, în condiții de echitate, a concurenței dintre societățile de asigurări. Trebuie analizată și luată în considerare în mod corespunzător posibilitatea societăților mutuale de asigurări de a le solicita membrilor să își consolideze starea de solvabilitate, după cum s-a observat în practică.

1.9 CESE recunoaște importanța supravegherii grupurilor de asigurări, care reprezintă o parte importantă a pieței de asigurări a UE, deși nu sunt foarte numeroase. Prin urmare, CESE consideră că introducerea unei supravegheri de grup reprezintă un important pas înainte, care va permite tuturor autorităților de supraveghere de grup și celorlalte autorități de supraveghere implicate să-și îmbunătățească înțelegerea profilului de risc al grupului luat în ansamblu. Sunt recomandate coordonarea adecvată a autorităților de supraveghere și o clară împărțire a responsabilităților între acestea.

1.10 CESE salută introducerea unui sistem opțional care să le permită grupurilor facilitarea gestionării capitalului la nivelul grupului, îmbunătățind mobilitatea capitalurilor în cadrul grupului și oferindu-i un sistem practic și transparent care să-i permită să beneficieze de recunoașterea efectelor diversificatoare la nivelul grupului fără a afecta nivelul cerințelor de capital ale filialelor grupului. Va fi necesară examinarea nivelurilor de capital reale ale filialelor grupului, deoarece o parte din acestea vor fi acoperite de declarații de sprijin din partea grupului mai degrabă decât prin active disponibile lichide sau echivalente. CESE notează că efectele de diversificare a grupului vor fi recunoscute doar prin utilizarea metodei standard de calculare a CSC și că propunerea ar trebui să permită recunoașterea efectelor de diversificare a grupului fără utilizarea acestui instrument de sprijin al grupului.

1.11 Comitetul recomandă evaluarea impactului sistemului opțional propus asupra concurenței la nivel local, a gradului de protecție a consumatorului în situații normale și de criză, care nu ar trebui să fie inferior gradului de protecție asigurat în cadrul regimului standard și clarificarea aspectelor juridice și practice, inclusiv securitatea transferurilor transfrontaliere de fonduri între diferite societăți din cadrul unui grup, respectiv eventualele restricții juridice la nivel național în materie de transfer de capital (sprijinire a grupului) către o filială situată într-un alt stat membru.

1.12 CESE se așteaptă ca autoritățile de Nivel II să ia în considerare rezultatele celei de-a patra etape a studiului de impact cantitativ (QIS4), în curs de elaborare la momentul adoptării prezentului aviz.

1.13 CESE insistă cu privire la necesitatea unei aplicări corecte și armonizate a directivei, care să evite supralegiferarea sau politicile divergente, prin utilizarea de opțiuni care ar periclita o politică prudențială uniformă pe piața unică.

1.14 CESE solicită Comisiei să garanteze predictibilitatea practicii prudențiale pentru a oferi societăților de asigurări nivelul de siguranță necesar acestora la elaborarea politicilor de risc și solvabilitate.

1.15 CESE recunoaște importanța pentru Solvabilitate II a aspectelor legate de diminuarea riscurilor precum schimburile de date fiabile între asiguratari și grupurile de asigurare. Acestea facilitează accesul pe piață al noilor veniți și al operatorilor mai mici și le permite acestora să-și mărească capacitatea disponibilă, precum și să-și reducă marjele de incertitudine asociate primelor acestora. Prin urmare, CESE invită Comisia să ia în considerare această corelare în momentul revizuirii Regulamentului de exceptare pe categorii pentru sectorul asigurărilor.

1.16 CESE felicită Comisia și comitetele Lamfalussy implicate, pentru rolul de lider pe care și l-au asumat în aplicarea bunelor practici și în creșterea gradului de conștientizare a actorilor de pe întreaga piață europeană. Directiva propusă constituie un adevărat etalon pentru multe alte jurisdicții și sectoare de servicii financiare. Cu toate acestea, consultările cu privire la astfel de reforme ar trebui să acorde atenția cuvenită opiniilor lucrătorilor și consumatorilor, care au un interes evident în ceea ce privește rezultatul acestor proceduri. CESE invită Comisia să creeze forumuri adecvate, cum este, de exemplu, FINUSE, pentru ca aceste consultări să poată avea loc.

1.17 CESE îndeamnă Comisia să alinieze dispozițiile privind solvabilitatea aplicabile altor prestatori de servicii financiare similare, oricare ar fi natura acestora, la nivelul Directivei Solvabilitate II în conformitate cu principiul „aceleași riscuri, aceleași reguli”. Având în vedere volatilitatea piețelor financiare, consumatorii sau beneficiarii trebuie să se bucure de aceeași protecție ridicată în materie de solvabilitate. De asemenea, sunt esențiale condiții de piață echitabile în ceea ce privește nivelul necesar de capital pentru încadrarea în limita de solvabilitate pentru a se promova un mediu competitiv pe piața financiară.

1.18 Principiile Solvabilitate II ar trebui să constituie reperul pentru introducerea de noi standarde referitoare la solvabilitate, de exemplu în cadrul revizuirii Directivei IORP ⁽¹⁾ din 2008, având în vedere în mod special creșterea obligațiilor caselor private de pensii din UE.

2. Introducere

2.1 Propunerea de directivă în cauză privind un nou cadru de solvabilitate pentru asiguratarii privați și societățile de reasigurare, denumită Solvabilitate II, introduce un sistem revizuit pentru a garanta o mai bună protecție a titularilor de polițe de asigurare și a beneficiarilor, pentru a aprofunda integrarea pieței unice de asigurări a UE și pentru a îmbunătăți concurența internațională a sectorului european al asigurărilor pe ansamblu, precum și a asiguratrilor și reasiguratrilor individuali. În același timp, propunerea unifică mai multe serii de directive privind asigurările într-o singură directivă revizuită. Acest cadru se va aplica atât societăților de asigurare, cât și celor de reasigurare.

2.2 Printr-o consultare elaborată aflată încă în curs de desfășurare cu toate părțile implicate, Comisia și comitetele Lamfalussy, care reunesc autorități de reglementare și de supraveghere, au preluat un rol de conducere în stabilirea practicilor de vârf într-un mediu global, în special în domeniul serviciilor financiare. Prin urmare, Solvabilitate II se numără printre cele mai sofisticate seturi de reguli privind solvabilitatea în asigurări din lume și plasează Europa cu mult înaintea altor jurisdicții. Cu toate acestea, consultările cu privire la astfel de reforme ar trebui să acorde atenția cuvenită opiniilor angajaților și consumatorilor, care au un interes evident în ceea ce privește rezultatul acestor proceduri. CESE invită Comisia să creeze forumuri adecvate, cum este, de exemplu, FINUSE, pentru ca aceste consultări să poată avea loc.

3. Context

3.1 Cadru propus pentru solvabilitate urmărește îmbunătățirea stabilității și credibilității financiare a pieței europene de asigurări. Acest lucru ar trebui să fie în beneficiul atât al competitivității industriei de asigurări a UE pe ansamblu, cât și al asiguratrilor și reasiguratrilor individuali, precum și al consumatorului în ceea ce privește siguranța. Piețele de asigurări solide sunt de o importanță crucială pentru sistemul social și economic al Uniunii Europene.

3.2 În primul rând, actele de asigurare reprezintă un instrument de protecție atât individuală cât și colectivă. Consumatorii de servicii de asigurare sunt gospodăriile private, IMM-urile, marile corporații, asociațiile și autoritățile publice. Angajamentele societăților de asigurări privesc atât titularii serviciilor de asigurare, cât și membrii familiilor acestora și părțile terțe. CESE este, în mod deosebit, conștientă de acest impact asupra vieții de zi cu zi a cetățenilor europeni. Pe lângă rolul important pe care îl joacă în pe piețele de servicii de protecție în caz de deces, sectorul asigurărilor a devenit un important furnizor de produse de economisire. Societățile de asigurări participă la gestionarea regimurilor de asigurări sociale, cum ar fi sistemul de pensii (țările nordice), indemnizațiile acordate în cazul accidentelor de muncă (BE, FI, PT) și sistemele naționale de sănătate (IE, NL),

⁽¹⁾ Instituțiile de furnizare a pensiilor ocupaționale.

deseori într-un cadru incluzând reprezentanți sindicali. Societățile de asigurări reprezintă pentru angajat o sursă de beneficii de o importanță din ce în ce mai mare, ceea ce face ca acestea să devină un actor important. În afară de aceasta acestea oferă protecția împotriva noilor riscuri de tipul catastrofelor naturale, asigurarea recoltelor, precum și asigurarea împotriva actelor de terorism, uneori prin intermediul parteneriatelor dintre (re)asigurători și guverne.

3.3 Piața asigurărilor funcționează ca o părghie importantă pentru economie în general, sprijinind inițiativa și instaurând un anumit grad de încredere și reprezintă în sine un important factor economic, generând locuri de muncă pentru aproape un milion de angajați în Europa ⁽²⁾. Comisia a estimat că directiva propusă determină investiții suplimentare de 2-3 miliarde de euro pentru asigurători și autoritățile de supraveghere. Se estimează că o mare parte din aceste investiții va fi cheltuită pentru capitalul uman, pentru crearea de locuri de muncă foarte specializate și pe termen lung pe plan local (printre care administratori de risc, actuari, experți TIC și responsabili cu respectarea acestor prevederi). Cu toate acestea, CESE consideră că această investiție ar trebui să aducă beneficii tuturor părților interesate, inclusiv consumatorilor și beneficiarilor.

3.4 Pe lângă această formă de angajare directă, distribuția de asigurări prin agenți și brokeri și angajații acestora mai adaugă încă un milion de locuri de muncă.

Prin investiții care se ridică la peste 6 500 miliarde de euro ⁽³⁾, societățile de asigurare și de reasigurare reprezintă importanți investitori instituționali. Ca atare, ele sunt responsabile de transformarea primelor individuale într-o rezervă de active financiare proporțională cu riscurile suportate și pentru siguranța pe termen mediu și lung a titularilor de polițe de asigurare și a beneficiarilor.

3.5 Gospodăriile private, IMM-urile, corporațiile mai mari, asociațiile și organismele publice contribuie cu prime care sunt egale cu mai mult de 5 % din PIB pentru asigurările de viață ⁽⁴⁾ și mai mult de 3 % pentru asigurările non-viață. Chiar pe piețele mature, rata de creștere a asigurărilor depășește de cele mai multe ori creșterea economiei pe ansamblu. Investițiile asigurătorilor reprezintă mai mult de 50 % din PIB ⁽⁵⁾, din care jumătate din venituri fixe de active și împrumuturi ⁽⁶⁾, în timp ce randamentul variabil total al investițiilor realizate de asigurători este aproximativ egal cu un sfert din capitalizarea pieței europene de capital ⁽⁷⁾.

3.6 Chiar dacă istoria recentă a industriei asigurărilor a cunoscut numeroase fuziuni, există încă aproximativ 5 000 de societăți de asigurări în Europa ⁽⁸⁾. Grupurile financiare mari pot avea diferite filiale de asigurări în diverse țări. Structurile de grup din industria asigurărilor pot cuprinde diferite tipuri de activitate din sectorul asigurărilor (reasigurare, asigurare de viață/generale, mediere de asigurare) sau în contextul mai larg al serviciilor financiare (inclusiv servicii bancare — bancasigurare — și

ipotecii). Mai mult, grupurile pot fi formate dintr-o societate-mamă și societăți-fiice, dar pot include, de asemenea, asociații în participațiune, structuri de holding și altele. Cele mai mari 20 de grupuri reunesc jumătate din venitul european din prime ⁽⁹⁾. O parte considerabilă de piață aparține societăților mutuale și cooperativelor de asigurare. Acestea sunt deseori strâns conectate cu un mare număr de organizații ale societății civile și reprezintă 30 % din venitul total încasat din prime în Europa ⁽¹⁰⁾.

3.7 Criza financiară actuală, declanșată de practicarea creditului ipotecar „subprime” din Statele Unite, pune accentul pe necesitatea introducerii de reguli ferme și complete de solvabilitate, care să permită societăților de asigurări să-și respecte angajamentele, chiar sub constrângere. O serie de norme, metode de gestionare și simulări de situații de criză vor contribui la atingerea acestui obiectiv

4. Abordare legislativă

4.1 În conformitate cu programul pentru o mai bună legislație, Comisia a pregătit Directiva Solvabilitate II în detaliu și în profunzime luând în considerare regulile care guvernează părțile revizuite ale lucrării. Mai multe etape de evaluări cantitative și calitative ale impactului și de consultări au garantat faptul că multe dintre preocupările exprimate atât de către industria asigurărilor, cât și de autoritățile de supraveghere au fost luate în considerare. Sunt prevăzute noi etape de controale detaliate și de consultări.

4.2 Propunerea Comisiei este o directivă de tip „Lamfalussy”, bazată pe structura pe patru niveluri a arhitecturii serviciilor financiare creată de Lamfalussy. Prevederile directivei privind Nivelul 1 se bazează pe principii, oferind baza de adoptare a măsurilor de punere în aplicare la Nivelul 2 și cuprind instrucțiuni referitoare la convergența măsurilor de control la Nivelul 3 al procesului. Această abordare este menită să permită noului sistem să poată fi adaptat prompt pentru a reflecta schimbările de pe piață, evoluțiile internaționale din domeniul reglementării contabilității și (re)asigurărilor, evoluțiile tehnologice, noile experiențe și noile metodologii. Stabilirea de specificații de calcul detaliate în articolele directivei ar compromite însăși sensul acestui proces legislativ inovator. Nivelurile 2 și 3 sunt mai adecvate pentru tratarea acestora.

4.3 Noul sistem este structurat sub forma a trei piloni, similar cu cerințele Basel II privind capitalul din sectorul bancar, dar reflectând specificul societăților de asigurări. Pilonul I (articolele 74-142) definește cerințe financiare cantitative, Pilonul II (articolele 27-34, 36-38, 40-49, 181-183) tratează procesul de supraveghere prudențială și cerințele calitative și Pilonul III (articolele 35, 50-55) reglementează activitatea de raportare a supra-vegherii și prezentarea informațiilor către public. Cei trei piloni nu sunt de sine stătători ci se completează în atingerea obiectivelor sistemului. Interacțiunile dintre prevederi aparținând unor piloni diferiți trebuie analizate adecvat.

⁽²⁾ Sursa: „Comité Européen des Assurances, European Insurance in Figures, 2007”. Cifrele reflectă datele valabile la sfârșitul anului 2006.

⁽³⁾ Idem nota de subsol 2.

⁽⁴⁾ Idem nota de subsol 2.

⁽⁵⁾ Idem nota de subsol 2.

⁽⁶⁾ Idem nota de subsol 2.

⁽⁷⁾ Idem nota de subsol 2.

⁽⁸⁾ Idem nota de subsol 2.

⁽⁹⁾ Idem nota de subsol 2.

⁽¹⁰⁾ Sursa AISAM.

4.4 Revizuirea sistemului actual de solvabilitate a fost de asemenea utilizată ca o oportunitate pentru revizuirea a 13 directive privind (re)asigurările reunite într-o singură directivă simplificată în care au fost integrate noile reguli privind solvabilitatea. Aceasta conține un număr de amendamente de natură secundară în vederea îmbunătățirii redactării directivei propuse. Articolele, sau porțiunile de articole care nu mai sunt de actualitate au fost eliminate.

5. Aspecte generale

5.1 În ultimii 30 de ani, generațiile succesive de directive europene au creat o piață europeană de (re)asigurări guvernată de un set de reguli comune, printre care principiul recunoașterii mutuale și principiul controlului efectuat de către țara de origine. Acestea au creat o piață deschisă către operatorii neeuropeni și au încurajat asigurătorii din UE să se extindă pe piețe neeuropene, mai ales în America de Nord, Asia și în țările care pot fi privite ca viitoare membre ale UE.

5.2 Regulamentul propus privind limita minimă a marjei de solvabilitate garantează că asigurătorii sunt capabili din punct de vedere financiar să reziste unor incidente adverse, cu scopul de a-și respecta promisiunile contractuale făcute titularilor de polițe de asigurare și să asigure un sistem financiar stabil. Este importantă, cu toate acestea, sublinierea faptului că toți consumatorii de astfel de servicii financiare merită o astfel de protecție sporită. O parte din operatorii de piață nu fac obiectul regulamentelor privind asigurările, de exemplu instituțiile de furnizare de pensii ocupaționale sau cele de economii și investiții.

5.3 Regulile armonizate de solvabilitate creează încredere, nu numai între consumatori, ci și între autoritățile de supraveghere. O astfel de încredere reprezintă un factor determinant în procesul de creare a unei piețe europene în care recunoașterea mutuală și controlul de către țara de origine să funcționeze în practică. Normele europene actuale de solvabilitate (Normele Solvabilitate I) sunt totuși depășite. Acestea nu iau în calcul riscurile specifice suportate de entitatea care oferă acoperirea asiguratorie, determinând, prin urmare, cerințe egale de solvabilitate pentru întreprinderi cu profiluri de risc diferite. În afară de aceasta, normele de solvabilitate actuale sunt, în principal, axate pe conformitatea financiară, utilizând mai degrabă o abordare bazată pe reguli decât una bazată pe gestiune eficientă și nu tratează adecvat supravegherea de grup. În afară de aceasta, cadrul legislativ european actual încă mai permite statelor membre să opereze numeroase variații naționale, compromițând astfel eficiența supravegherii operațiilor multinaționale și egalitatea de șanse. Ținând seama de aceste deficiențe, sistemul actual a fost înlocuit de evoluțiile industriale, internaționale și intra-sectoriale. Noile standarde de solvabilitate definite prin propunerea de directivă reflectă, cu alte cuvinte, o tendință deja stabilită de operatorii și autoritățile de supraveghere care manifestă o conștiință a riscului, din diferite țări.

5.4 Spre deosebire de cadrul Solvabilitate I, reforma se concentrează pe calitatea reală a gestiunii riscului în cadrul întreprinderilor, precum și pe principii și obiective mai curând decât pe reguli care nu iau în considerare profilurile specifice de risc ale întreprinderilor.

Aceasta urmărește, de asemenea, uniformizarea practicilor de supraveghere în interiorul SEE.

5.5 În esență, noul sistem va furniza mai întâi autorităților de supraveghere și asigurătorilor instrumente sofisticate de solvabilitate, nu numai pentru a contracara incidentele privind riscurile de asigurare, cum ar fi inundații, furtuni sau accidente grave de circulație, dar și privind riscurile de piață, riscurile de credit și operaționale. Contrar legislației actuale, asigurătorii și reasigurătorii vor fi obligați să dețină capital proporțional cu riscul global de solvabilitate, luând în considerare nu numai elemente cantitative, ci și aspecte calitative care influențează perspectiva de risc a întreprinderii.

5.6 Sistemul se bazează pe o abordare în funcție de riscul economic, care urmărește să garanteze că adevăratele expuneri la risc și schemele de reduceri a riscului se reflectă în mod adecvat, eliminând astfel oportunitățile de arbitraj în reglementare care pot denatura și slăbi protecția titularului de polițe de asigurare. Aceasta mai înseamnă că cerințele privind capitalul trebuie să permită o alocare mai bună (optimă) a capitalurilor și să ofere stimulente pentru o mai bună gestiune internă a riscului.

5.7 În al doilea rând, Solvabilitate II evidențiază responsabilitatea echipei de conducere a societăților de asigurări în garantarea unei gestionări adecvate a riscului și încearcă să intensifice practica eficientă în această industrie. Asigurătorii vor trebui să se concentreze asupra identificării active, măsurării și gestionării riscului și să analizeze orice evoluții ulterioare, cum ar fi noi planuri de afaceri sau posibilitatea unor incidente catastrofice care ar putea să le afecteze situația financiară. Mai mult, reforma propusă va cere asigurătorilor să-și evalueze necesarul de capital prin prisma tuturor riscurilor suportate prin intermediul „Autoevaluării riscurilor și solvabilității” (AERS), în timp ce „Procesul de revizuire a supravegherii” (PRS) va deplasa atenția autorităților de supraveghere de la conformitatea legală și monitorizarea capitalului către evaluarea adevăratelor profiluri de risc ale asigurătorilor și către calitatea sistemelor acestora de gestionare a riscului și de guvernare prin, de exemplu, mecanisme de avertizare timpurie și teste de stres. În paralel, aceasta încurajează cooperarea și convergența în ceea ce privește supravegherea, de exemplu prin întărirea rolului CEIOPS (Comitetului European al Autorităților de Supraveghere din Asigurări și Pensii Ocupaționale), ca un pas înainte pe calea unificării activității de control al serviciilor financiare, soluție susținută și de CESE.

5.8 Un al treilea aspect important îl reprezintă încercarea de a ameliora eficiența supravegherii grupurilor de asigurări printr-o „autoritate de supraveghere de grup” din țara de origine. Supravegherea de grup va garanta că riscurile majore de grup nu sunt trecute cu vederea și va permite grupurilor să opereze mai eficient în același timp, conferind totodată titularilor de polițe de asigurare un înalt nivel de protecție. Autoritatea de supraveghere de grup va deține responsabilități specifice care vor fi exercitate printr-o cooperare strânsă cu autoritățile de supraveghere naționale din domeniu și va avea în același timp responsabilitatea de a găsi soluții la un număr limitat de probleme. Autoritățile de supraveghere locale sunt încurajate să își asume un rol activ în colegiul autorităților de supraveghere, întrucât dețin un drept de codecizie atât timp cât se poate încheia un acord. Această măsură implică o abordare diferită care trebuie utilizată pentru a putea ține cont de realitățile economice și de potențialul de diversificarea a riscurilor al unor asemenea grupuri.

5.9 În al patrulea rând, Directiva Solvabilitate II introduce un grad mai mare de transparență și obiectivitate atât în ceea ce privește informațiile oferite de întreprindere cu privire la situația sa financiară și la riscurile asociate, cât și în ceea ce privește supravegherea prudențială. În prezent, practicile de supraveghere tind încă să varieze între statele membre, lăsând loc arbitrajului în reglementare. Atât pentru politica europeană din aceste domenii, cât și pentru asigurătorii care doresc cu adevărat să intre pe o nouă piață națională, pare important ca practicile de supraveghere să nu fie doar obiective și transparente, ci și predictibile și bine documentate.

6. Analiză profundată

6.1 Cerințe financiare (Pilonul I)

(articolele 74-142)

6.1.1 În definierea cerințelor cantitative care se aplică societăților din domeniul asigurărilor, noul sistem propune o abordare holistică a rezultatelor financiare totale, în temeiul căreia toate activele ⁽¹⁾ și responsabilitățile sunt măsurate conform unei abordări constante de piață și toate riscurile cuantificabile asociate cu acestea sunt reflectate explicit sub aspectul cerințelor privind capitalul. Evaluarea bunurilor și responsabilităților la niveluri care corespund condițiilor lor de comercializare garantează că acestea sunt apreciate obiectiv și constant față de celelalte. De asemenea, aceasta garantează faptul că o valoare corectă este asociată oricărei opțiuni inerente acestora. Evaluarea realistă preconizată constituie cea mai eficientă protecție împotriva unei eventuale tendințe care ar putea leza drepturile părților interesate.

6.1.2 În acest context al evaluării, o atenție deosebită se acordă calculării provizioanelor tehnice, respectiv responsabilitățile față de titularii de polițe de asigurare și față de alți beneficiari. Evaluarea constantă pe piață a provizioanelor tehnice se realizează prin calcularea „cele mai bune estimări”, care este media ponderată a probabilității viitoarelor fluxuri monetare, luând în considerare valoarea monetară curentă și incluzând o marjă de risc. Această abordare ar trebui să garanteze că valoarea totală a provizioanelor tehnice este echivalentă cu valoarea pe care ar trebui să o revendice o parte terță pentru a prelua portofoliul de servicii de asigurare și pentru a îndeplini obligațiile aferente. Calcularea trebuie să utilizeze și să fie conformă cu informațiile furnizate de piețele financiare și cu datele general disponibile cu privire la riscurile în asigurări.

6.1.3 În ceea ce privește cerințele de capital, noul sistem de solvabilitate cuprinde două cerințe fundamentale, Cerința privind solvabilitatea capitalului (CSC) și Cerința privind capitalul minim (CCM), cu obiective diferite și calculate corespunzător.

6.1.4 CSC definește un nivel țintă de capital pe care trebuie să-l îndeplinească un asigurător în condiții normale de operare, sub care se vor intensifica intervențiile de supraveghere. Aceasta permite intervenții de supraveghere progresive înainte ca capitalul să atingă nivelul indicat de CCM și conferă astfel o asigurare rezonabilă pentru titularul de polițe de asigurare și pentru beneficiari că obligațiile vor fi îndeplinite astfel cum au fost stabilite. Din punct de vedere tehnic, CSC se dorește a fi conceput și calibrat pentru a defini un nivel de capital care să permită unei societăți să absoarbă pierderile considerabile neprevăzute, în baza unei anumite probabilități de neplată pe

parcursul unui anumite perioade de timp (0,5 % pentru o perioadă de un an).

6.1.5 CCM reflectă într-adevăr un nivel de capital care va determina acțiuni de supraveghere fundamentale, dacă va fi necesar. Calculul CCM ar trebui să permită o sferă suficientă în comparație cu calculul CSC, pentru a asigura spațiu suficient pentru o marjă de intervenție rezonabilă din partea autorităților de supraveghere.

6.1.6 În practică, un asigurător poate să calculeze CSC fie utilizând o formulă standard, fie utilizând propriul său model intern aprobat de autoritățile de supraveghere. Formula standard trebuie să reflecte corespunzător tehnicile de reducere a riscului și efectele de diversificare, precum și orice altă formă de capacitate de absorbție a pierderilor elementelor din bilanțul contabil care nu sunt incluse în capitalul disponibil. Abordarea orientată către risc a directivei propuse implică faptul că un model intern (parțial sau complet) poate înlocui — cu condiția primirii aprobării din partea autorităților de supraveghere — calculul standard, cu condiția ca acesta să reflecte mai bine profilul de risc al societății. Acest lucru reprezintă un stimul important pentru o recunoaștere internă și un management al riscului adecvate, precum și formarea și recrutarea de personal înalt calificat.

6.1.7 Un alt element care corespunde scopului de a încuraja o bună gestionare internă este aplicarea „principiului prudenței” în politica de investiții, care ar permite evitarea stabilirii unor limite artificiale pentru investiții, solicitând în același timp standarde calitative ridicate și o evidență contabilă corectă pentru orice riscuri materiale în calcularea dobânzii pe capital.

6.1.8 Ținând cont de complexitatea cerințelor, este important să se observe că propunerea prezentă include prevederi pentru a permite o punere în aplicare proporțională și flexibilă a cerințelor din Pilonul I. Acestea sunt importante în special pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM). Acest principiu al proporționalității nu se referă totuși la dimensiune, ci la natura și complexitatea riscurilor întâlnite de societăți. IMM-urile fac obiectul unor principii generale asemănătoare de prudență în măsura în care profilul lor de risc este același cu al altor întreprinderi. Clienții și beneficiarii acestora beneficiază de același nivel de protecție.

6.2 Procesul de revizuire a supravegherii și exigențele calitative (Pilonul II)

(articolele 27-34, 36-38, 40-49, 181-183)

6.2.1 Propunerea Solvabilitate II a Comisiei definește procesele și instrumentele necesare activităților de supraveghere și prudențiale, inclusiv definirea competențelor de supraveghere, dispozițiile în materie de cooperare între autoritățile de supraveghere naționale, precum și pentru convergența în supraveghere. Prevederile Pilonului II tratează, de asemenea, și cerințele calitative privind întreprinderile, respectiv sistemul acestora de administrare, inclusiv un sistem eficient de control intern, un sistem de gestionare a riscului, o funcție actuarială, audit intern, funcția de conformitate și reguli privind externalizarea.

6.2.2 Instrumentele de supraveghere urmăresc identificarea instituțiilor cu finanțe, organizare sau alte caracteristici susceptibile să producă un profil de risc mai ridicat, cărora în circumstanțe excepționale li se poate cere să păstreze un nivel mai

⁽¹⁾ Activele deținute de companiile de asigurări europene se compun în principal din obligațiuni (37 %), acțiuni (31 %) și creanțe (15 %). Sursa: Comité Européen des Assurances, European Insurance in Figures, 2007.

ridicat al capitalului de solvabilitate decât cel permis prin CSC și/sau să ia măsuri pentru a reduce riscurile întâmpinate.

6.2.3 Principiul de proporționalitate menționat anterior se aplică și procesului de revizuire a supravegherii. Autoritățile de supraveghere trebuie să-și exercite atribuțiile ținând seama de dimensiunea, natura și complexitatea riscurilor întreprinderii individuale pentru a evita o supraveghere excesivă mai ales pentru acele societăți de asigurări mici și mijlocii care sunt expuse unui nivel scăzut de risc.

6.2.4 Solvabilitate II este proiectată pentru a spori evaluarea calitativă efectuată de autoritățile de supraveghere cu privire la situația de risc a întreprinderii. Este important ca autoritățile de supraveghere să fie consecvente în acțiunile și deciziile lor aplicate în țări diferite, întreprinderi diferite și perioade de timp diferite. Trebuie menționată din nou importanța transparenței, a obiectivității și a previzibilității acțiunilor de supraveghere. Acest aspect este relevant mai ales în cazul aprobării modelelor interne.

6.3 *Activitatea de raportare a supravegherii și prezentarea informațiilor către public (Pilonul III)*

(articolele 35, 50-55)

6.3.1 Transparența și prezentarea informațiilor către public (divulgarea publică) a informației de către întreprinderi în legătură cu condițiile lor financiare și riscuri ajută la consolidarea disciplinei de piață. În afară de aceasta, societățile de asigurări ar trebui să ofere autorităților de supraveghere (rapoartele de supraveghere) informațiile calitative și cantitative de care aceștia au nevoie pentru a-și exercita eficient funcțiile de control și consiliere.

6.3.2 Armonizarea prezentare informațiilor către public și a rapoartelor de supraveghere reprezintă o parte importantă a noului sistem, întrucât există o necesitate evidentă de convergență în scopul livrării unui format și conținut asemănător în întreaga Europă. Acest aspect este cu atât mai important în cazul grupurilor multinaționale.

6.4 *Supravegherea de grup*

(articolele 210-268)

6.4.1 Legislația actuală a UE consideră că supravegherea de grup este doar adițională supravegherii individuale. Supravegherea la nivel individual nu ține cont dacă o entitate juridică face parte sau nu dintr-un grup (de exemplu o filială). Prin urmare, supravegherea de grup se adaugă pur și simplu supravegherii individuale, având ca unic scop evaluarea implicațiilor relațiilor de grup asupra întreprinderii luate ca entitate separată. Drept rezultat, sistemul actual de solvabilitate al UE nu recunoaște realitatea economică a grupurilor de asigurări și neglijează faptul că, în multe cazuri, gestionarea riscului se realizează

la nivel de grup mai degrabă decât la nivel individual. Propunerea Solvabilitate II încearcă să găsească o metodă mai adecvată pentru supravegherea grupurilor, prin schimbarea modului — cu anumite condiții — în care are loc supravegherea individuală.

6.4.2 Pentru fiecare grup de asigurări, o singură autoritate va fi numită „autoritate de supraveghere de grup” și va avea ca responsabilitate principală toate aspectele cheie ale supravegherii de grup (solvabilitate de grup, tranzacții intra-grup, riscul de concentrare, gestionarea riscului și controlul intern). Cu toate acestea, autoritatea de supraveghere de grup și autoritatea de supraveghere individuală sunt obligate să facă schimb automat de informații esențiale și de alte informații necesare la cerere. În afară de aceasta, autoritatea de supraveghere de grup trebuie să consulte autoritățile de supraveghere individuale relevante înainte de a lua decizii importante, iar autoritățile de supraveghere în cauză trebuie să facă tot posibilul pentru a ajunge la o decizie comună, deși, în cazul aprobării modelului intern al grupului, ca și în cazul reglementării bancare, decizia finală va fi luată de autoritatea de supraveghere de grup. Aceste prevederi ar trebui să garanteze faptul că atât autoritatea de supraveghere de grup, cât și cea individuală vor înțelege mai corect profilul de risc al întregului grup și, în consecință, titularii de polițe ai fiecărei entități a grupului beneficiază de o protecție mărită.

6.4.3 Alături de conceptul îmbunătățit de supraveghere de grup, propunerea introduce un sistem inovator de sprijinire a grupului. Grupurile care vor dori să-și faciliteze gestionarea de capital la nivel de grup pot solicita permisiunea de a fi incluse în sistemul de sprijinire a grupului. Grupurilor care obțin permisiunea de a fi incluse în sistemul de sprijinire a grupului li se va permite — în anumite condiții — să îndeplinească o parte din CSC (nu CCM) pentru filiale printr-o declarație de sprijinire a grupului (un angajament financiar al societății-mamă față de o filială, obligatoriu din punct de vedere juridic, privind furnizarea de capital în caz de necesitate). Pentru a permite sistemului de sprijinire a grupului să funcționeze eficient, sunt incluse câteva derogări suplimentare de la supravegherea individuală. Când se aplică sistemul de sprijinire a grupului, se prevede o procedură specifică în condiții de criză (nerespectarea CSC), care implică acțiuni coordonate pentru supravegherea de grup și individuală. Acest sistem ar trebui aplicat în mod uniform în UE.

6.4.4 Deoarece sistemul de sprijinire a grupului permite capitalului CSC al filialelor să fie deținut în altă parte în cadrul grupului, acesta oferă grupurilor de asigurări o măsură practică și transparentă pentru a beneficia de recunoașterea efectelor de diversificare a grupurilor în timp ce filialele individuale îndeplinesc același nivel de cerințe de capital ca și când nu ar face parte din grup. De aceea, trebuie stabilită o supraveghere corespunzătoare, care să garanteze posibilitățile de transfer rapid de capital în caz de necesitate. Existența și utilizarea declarațiilor de sprijinire a grupului vor fi făcute publice atât de către societatea-mamă, cât și de către filialele în cauză.

Bruxelles, 29 mai 2008

Președintele

Comitetului Economic și Social European

Dimitris DIMITRIADIS